

WEET JIJ WAT TE DOEN BIJ EEN **NUCLEAIR**

Persconferentie 6 maart 2018

**Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken
JAN JAMBON**

**Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid
MAGGIE DE BLOCK**

NUCLEAIRE SITES IN BELGIË

In België is het nucleair en radiologisch noodplan in eerste instantie van toepassing op de volgende Belgische installaties:

- Doel: kerncentrale
- Tihange: kerncentrale
- Mol: Studiecentrum voor Kernenergie (SCK – CEN)
- Dessel: Belgonucléaire en Belgoproces
- Fleurus: Nationaal Instituut voor Radioelementen (IRE)

Er bevinden zich twee nucleaire centrales op minder dan 20 kilometer van onze grenzen

- Borssele (Nederland): kerncentrale
- Chooz (Frankrijk): kerncentrale

Op wat grotere afstand, maar toch op minder dan 100 kilometer van de Belgische grens, bevinden zich ook nog Franse kerncentrales van Gravelines en Cattenom.

GEACTUALISEERD NUCLEAIR EN RADIOLOGISCH NOODPLAN

WAAROM EEN NIEUW NOODPLAN

De overheid en de uitbaters van nucleaire sites zorgen ervoor dat de risico's verbonden aan de uitbating van een nucleaire site tot een minimum beperkt worden. Ondanks alle veiligheidsvoorzieningen en preventieve maatregelen is een incident echter nooit volledig uit te sluiten, hoewel de kans heel klein is. Zowel de uitbaters als de overheid en de interventiediensten bereiden zich grondig voor op een eventueel incident door noodplannen op te stellen en deze regelmatig in te oefenen.

Een noodplan moet de overheid en de hulpdiensten in staat stellen om snel en adequaat te reageren op een noodsituatie en zo de gevolgen ervan te beperken voor de burgers, het leefmilieu en het socio-economische leven. Zo heeft elke gemeente een algemeen gemeentelijk noodplan. Voor specifieke risico's worden er bijzondere noodplannen opgemaakt, denk maar aan grote evenementen, noodplannen voor Seveso-bedrijven. Ook voor de nucleaire en radiologische risico's zijn er bijzondere noodplannen.

BASIS VOOR DE ACTUALISATIE

Het vorige nationale nucleair en radiologisch noodplan dateert van 2003. Nieuwe inzichten verkregen naar aanleiding van evaluaties van diverse oefeningen en reële incidenten in binnen- en buitenland (o.a. IRE 2008 en Fukushima 2011) werden opgenomen in dit geactualiseerd nucleair en radiologisch noodplan. Tevens werd er rekening gehouden met nationale en internationale wetenschappelijke vaststellingen (oa. Hoge gezondheidsraad), internationale richtlijnen en aanbevelingen.

TOTSTANDKOMING

Bij de redactie van dit noodplan werden diverse werkgroep opgericht. Tevens was er consultatie van diverse nationale en internationale partners, de Hoge Gezondheidsraad, Greenpeace, socio-economische groeperingen (Stora en Mona), Europese commissie...

UITGANGSPRINCIPES

Het nucleair en radiologisch noodplan is complementair aan de huidige bestaande noodplannen in België. Het is een kaderplan dat de algemene organisatorische en leidende principes bevat voor de voorbereiding, het crisisbeheer en de nazorg van een noodsituatie. Dit plan wordt verder aangevuld met specifieke procedures. Zo zal het nationale nucleair en radiologisch noodplan onder andere verder worden geoperationaliseerd in de provinciale en gemeentelijke noodplannen. Aangezien elke noodsituatie uniek is (lozing, meteo, perceptie van de bevolking, evolutie van de gebeurtenis...) is de nodige flexibiliteit voor het crisisbeheer ingebouwd in het noodplan.

VOORNAAMST ACTUALISATIES

Er zijn vele actualisaties doorgevoerd in het nucleair en radiologisch noodplan. De voornaamste zijn:

- De rol van de lokale actoren (burgemeester en gouverneur): onder bepaalde voorwaarden kunnen zij zelf de eerste maatregelen nemen die nodig zijn om de bevolking en het leefmilieu te beschermen.
- Harmonisatie van het toepassingsgebied van het noodplan naar alle Belgische installaties van Klasse I en alle buitenlandse installaties op minder dan 100 km van de grens.
- Voor elke nucleaire site worden beschermingsmaatregelen voorbereid. Het geactualiseerde noodplan introduceert het concept voorbereidingszones, waarbinnen verder noodplanningszones en uitbreidingszones worden bepaald:
 - o Noodplanningszone: zone waar beschermingsmaatregelen uitvoerig worden voorbereid: 20km schuilen en jodium (10 km voor Fleurus) / 10k m evacuatie (4km voor Mol – Dessel).
 - o Uitbreidingszone: zone waar de mogelijkheid bestaat om de maatregelen uit te breiden op basis van uitgewerkte strategische principes: 100km schuilen en jodium / 20 km evacuatie voor de zones rond de kerncentrales.
- Verder operationaliseren van de afspraken met de buurlanden op basis van contacten tussen homologe organisaties.
- De indeling van een noodsituatie in drie fasen: noodsituatie, overgangsfase en nazorgfase. Dit geeft een beter overzicht in het verloop van de noodsituatie en de daaraan gekoppelde opdrachten van de verschillende betrokken diensten. Dit maakt een geharmoniseerde aanpak van de situatie mogelijk, de werkzaamheden en de beslissingen van de verschillende diensten zullen immers beter op elkaar worden afgestemd.

ZONERING

Voor elke nucleaire site worden beschermingsmaatregelen voorbereid. Het geactualiseerde noodplan introduceert het concept voorbereidingszones, waarbinnen verder noodplanningszones en uitbreidingszones worden bepaald.

NOODPLANNINGSZONES zijn zones waar de beschermingsmaatregelen vooraf uitvoering worden voorbereid:

SITE	SCHUILEN	JODIUM	EVACUATIE
Doel – Kerncentrale	20 km	20 km	10 km
Tihange – Kerncentrale	20 km	20 km	10 km
Mol-Dessel – Belgonucleaire, Belgoprocess, SCK-CEN	20 km	20 km	4 km
Fleurus – IRE	10 km	10 km	-
Chooz – Kerncentrale (FR)	20 km	20 km	10 km
Borssele – Kerncentrale (NL)	20 km	20 km	10 km

UITBREIDINGSZONES zijn zones waar beschermingsmaatregelen kunnen worden uitgebreid op basis van een daartoe uitgewerkte strategische principes:

SITE	SCHUILEN	JODIUM	EVACUATIE
Doel – Kerncentrale	100 km	100 km	20 km
Tihange – Kerncentrale	100 km	100 km	20 km
Chooz – Kerncentrale (FR)	100 km	100 km	20 km
Borssele – Kerncentrale (NL)	100 km	100 km	20 km
Gravelines - Kerncentrale (FR)	100 km	100 km	-
Cattenom – Kerncentrale (FR)	100 km	100 km	-

De **INTERVENTIEZONE** is de zone waarbinnen tijdens een noodsituatie maatregelen effectief van toepassing worden.

Wat doen

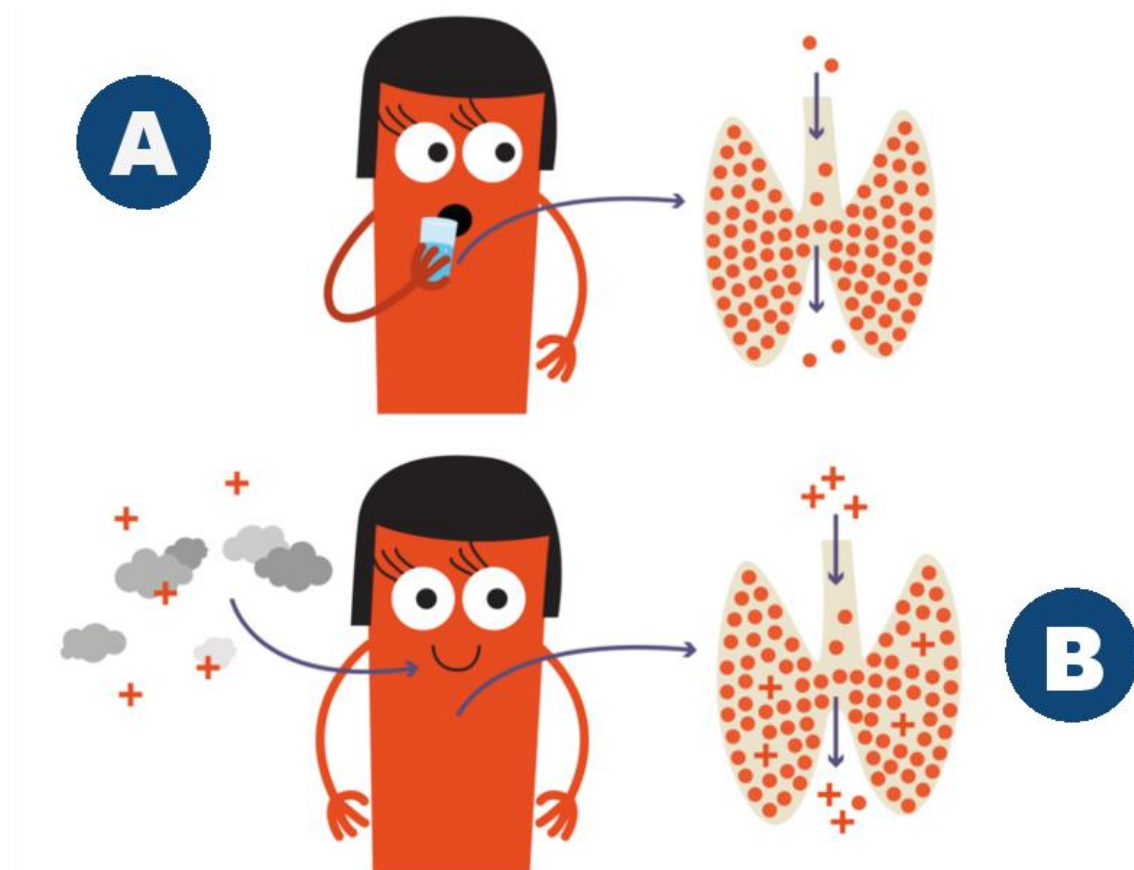
jodiumtabletten?

JODIUMTABLETTEN

STABIEL JODIUM

De inname van stabiel jodium biedt bescherming tegen de mogelijke gevolgen van een nucleair ongeval met lozing van radioactief jodium, namelijk schildklierkanker. Door op het juiste moment stabiel, of niet-radioactief jodium in te nemen, zorg je ervoor dat de schildklier reeds verzadigd is en de opname van radioactief jodium verhinderd wordt. Jodiumtabletten bieden echter geen bescherming tegen andere radioactieve stoffen. Daarom gaat de inname van jodium steeds samen met een schuilmaatregel.

VOOR WIE?

- *Mensen die in de omgeving van een nucleaire site wonen*
Alle inwoners van gemeenten in een zone van 20 kilometer rond een nucleaire site (10 kilometer voor IRE Fleurus) die nog geen jodiumtabletten in huis hebben, halen best uit voorzorg jodiumtabletten in huis. Ook collectiviteiten (scholen, bedrijven...) in deze zone die nog geen jodiumtabletten hebben, krijgen het advies om uit voorzorg jodiumtabletten af te halen bij de apotheek.
- *Kwetsbare doelgroepen*
Hoe jonger je bent, hoe kwetsbaarder je bent voor de gevolgen van radioactief jodium. In heel België krijgen alle gezinnen met kinderen en jongeren tot 18 jaar, maar ook zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven het advies om een doosje jodiumtabletten af te halen.
- *Collectiviteiten met kinderen tot 18 jaar aanwezig*
Op heel het Belgische grondgebied zullen collectiviteiten van kinderen en jongeren tot 18 jaar (kinderopvang, lagere en middelbare scholen, kinderdagverblijven...) worden gevraagd om uit voorzorg jodiumtabletten af te halen bij de apotheek

Niemand zal echter worden uitgesloten van deze preventieve beschermingsmaatregel. Burgers die niet tot deze specifieke kwetsbare doelgroepen behoren, kunnen dus desgewenst een doosje jodiumtabletten afhalen bij de apotheek. Het kan bijvoorbeeld gaan om grootouders die regelmatig de kleinkinderen opvangen.

Mensen ouder dan 40 jaar en mensen met schilkklierandoening en/of hartziekte of die overgevoelig zijn aan jodium, worden verzocht om op voorhand het eventuele gebruik van jodiumtabletten met hun behandelende huisarts of specialist te bespreken.

HOE AFHALEN?

- Kijk eerst of je nog jodiumtabletten in huis hebt. Deze zijn nog bruikbaar (zie hieronder).
- Ga met je identiteitskaart naar de vertrouwde apotheek.
- De apotheker zal per vier gezinsleden gratis een doosje tabletten meegeven. Samen met de jodiumtabletten ontvangt iedereen een informatiebrochure.
- Bewaar de jodiumtabletten in hun oorspronkelijke verpakking, bij kamertemperatuur (tussen 15° en 25°), droog, afgeschermd van het licht, op een plaats die iedereen kent en buiten het bereik van kleine kinderen.

Voor de collectiviteiten (scholen, bedrijven...) is er op website www.nucleairrisico.be een module (soort rekenmachine) om te helpen het aantal benodigde jodiumtabletten te bereken, vervolgens kunnen het aantal doosjes afgehaald worden bij de apotheek.

Er zijn bovendien gecentraliseerde strategische voorraden om zo nodig in een reële noodsituatie jodiumtabletten naar de interventiezone te kunnen brengen.

NOG JODIUMTABLETTEEN IN HUIS?

Als je de jodiumtabletten goed bewaart (bv. bij andere medicatie), blijft hun goede werking lange tijd behouden. Op de verpakking van de jodiumtabletten staat de fabricatiedatum, niet de vervaldatum.

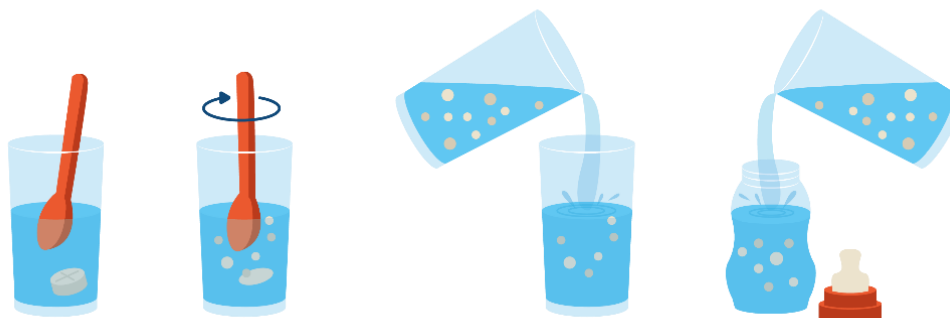
De in 2011 uitgedeelde jodiumtabletten (productiedatum 2010), blijven houdbaar tot minstens eind 2020. Ondertussen, en ook na deze datum analyseert het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid regelmatig stalen van deze tabletten om te bepalen of ze nog perfect in orde zijn.

Als je je in een zone van 20 km rond een nucleaire site (10 km voor het IRE in Fleurus) bevindt en je beschikt al over jodiumtabletten, hoef je niet naar de apotheek te gaan om je doosje om te ruilen of terug te geven. Je tabletten blijven bruikbaar.

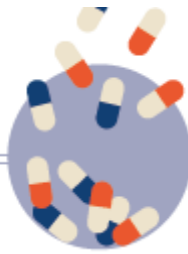

WANNEER, HOE EN HOEVEEL INNEMEN?

Jodiumtabletten werken enkel als je ze op het juiste moment inneemt. Neem jodiumtabletten nooit op eigen initiatief. Wacht op de aanbevelingen van de overheid. De inname van jodium moet steeds gepaard gaan met schuilen. Afhankelijk van jouw leeftijd, moet je een andere dosis innemen. Raadpleeg hiervoor de bijsluiter. Jodiumtabletten worden in principe slechts éénmaal gebruikt, dus enkel op de dag dat dit wordt aanbevolen.

Wat doen

jodiumtabletten?

JODIUMTABLETTEN IN CIJFERS

JODIUMTABLETTEN

- Een doosje bevat tien jodiumtabletten
- Een doosje voor vier personen
- Minimum tien jaar houdbaar

PREDISTRIBUTIE 2018

- 4,6 miljoen doosjes (46 miljoen jodiumtabletten)
- Gratis af te halen bij de apothekers

STOCK PREDISTRIBUTIE 2011

- Strategische stock: 800.000 doosjes bij de Civiele Bescherming
- Farmaceutische stock: 375.000 doosjes

WAT KAN JIJ DOEN?

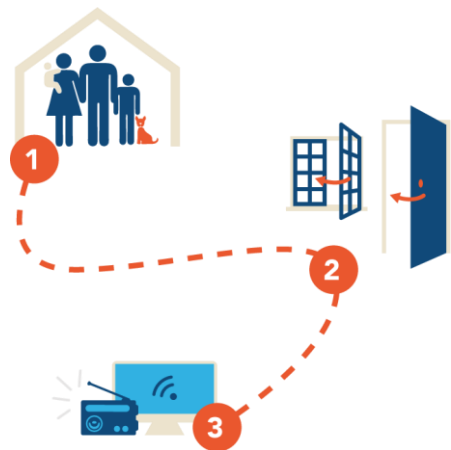
Als er ondanks alle veiligheids- en beveiligingsmaatregelen toch iets misloopt in een nucleaire site, treden er verschillende procedures en noodplannen in werking. Deze moeten ervoor zorgen dat de gevolgen van het ongeval beperkt blijven. Maar ook de burger kan zichzelf, zijn gezin en anderen beschermen door de juiste beschermingsreflexen te kennen en toe te passen.

VOOR

- Schrijf je in op BE-Alert (www.be-alert.be). Zo kan je bij een noodsituatie meteen verwittigd worden.
- Maak een noodplan op voor je familie via de website: www.mijnnoodplan.be
- Goed geïnformeerde burgers zijn beter in staat om gepast gedrag te stellen. Informeer je over de nucleaire risico's op de website www.nucleairrisico.be.
- Als je behoort tot de kwetsbare doelgroepen (of er verantwoordelijkheid voor draagt) of woont binnen een zone van 20 kilometer rondom een nucleaire site (10 km voor IRE) en je hebt geen jodiumtabletten in huis, haal er dan bij jouw apotheker.

TIJDENS

- Ga naar binnen en blijf binnen. Schuilen is de beste manier om je te beschermen. Ga binnen in het dichtstbijzijnde gebouw. Blijf binnen tot je bericht krijgt dat het opnieuw veilig is.
- Sluit ramen, deuren en zet ventilatiesystemen uit. Neem bij voorkeur plaats in een centrale ruimte, op het gelijkvloers (indien het gaat om een eengezinswoning). Muren en plafonds bieden een betere bescherming dan ramen.
- Luister naar de aanbevelingen van de overheid. Informeer je over de juiste maatregelen via radio, TV, de officiële websites en sociale media

NA

Een nucleair ongeval kan een impact hebben op bijvoorbeeld voedsel of drinkwater. Volg de instructies van de overheid.

INFORMATIECAMPAGNE 'WEET JIJ WAT TE DOEN BIJ EEN NUCLEAIR ONGEVAL?'

De informatiecampagne 'Weet jij wat te doen bij een nucleair ongeval?' wil de bevolking informeren over nucleaire risico en de beschermingsmaatregelen bij een eventueel ongeval.

NATIONALE CAMPAGNE

- Deze campagne maakt deel uit van de grotere, overkoepelende sensibiliseringscampagne Risico-Info van het Crisiscentrum, die burgers wil aanzetten de juiste reflexen aan te nemen voor, tijdens en na een noodsituatie.

WWW.NUCLEAIRRISICO.BE

- Op de website www.nucleairrisico.be vind je gedetailleerde informatie over het nucleaire risico, de acties van de overheid en de juiste beschermingsmaatregelen, inclusief een uitgebreide FAQ-lijst.

INFORMATIEBROCHURE

- Iedereen die een doosje jodiumtabletten afhaalt bij de apotheek, ontvangt daarbij een informatiebrochure. Deze brochure zal ook beschikbaar zijn in alle gemeenten die zich bevinden in een zone van 20 kilometer rond de nucleaire sites (10 km voor IRE Fleurus).

INFORMATIESESSIES

- In de nucleaire noodplanningszones vinden er zes informatiesessies voor professionelen uit de gezondheidssector (huisartsen, gynaecologen, apothekers...) plaats.
- Op vraag van steden en gemeenten zullen er informatiesessies worden georganiseerd voor de bevolking.

MEDIA

- Op 7 – 8 – 9 – 12 – 13 maart kan je elke dag een interview met een expert lezen in de tweetalige gratis krant Metro.
- Er zullen acties worden gevoerd via de radio en ook op de online media zal de campagne aanwezig zijn.

SOCIALE MEDIA

- Een animatievideo, verspreid via de sociale media, leert je de juiste reflexen bij een nucleair ongeval.
- Via verschillende acties op de sociale media kunnen mensen vragen stellen

PERSMEMO

WEBSITES

www.nucleairrisico.be

www.be-alert.be

www.mijnnoodplan.be

PERSMATERIAAL

Het (beeld)materiaal van de campagne en alle documenten van de persconferentie kunnen worden gedownload worden op: <http://www.risico-info.be/nl/downloads>

PERSCONTACT

Kabinet Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken	Olivier Van Raemdonck	0470 99 91 01	olivier.vanraemdonck@ibz.fgov.be
Kabinet Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid	Jelle Boone	0499 14 26 99	Jelle.bonne@minsoc.fed.be
Criscentrum (NL)	Yves Stevens	0478 98 11 20	Yves.stevens@ibz.fgov.be
Criscentrum (FR)	Benoît Ramacker	0473 30 50 08	benoit.ramacker@ibz.fgov.be
FOD Volksgezondheid (NL)	Jan Eyckmans	0495 25 47 24	Jan.Eyckmans@health.fgov.be
FOD Volksgezondheid (FR)	Vinciane Charlier	0475 93 92 71	vinciane.charlier@sante.belgique.be
Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (NL)	Ine Wenmaekers	0494 81 32 94	ine.wenmaekers@fanc.fgov.be
Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FR)	Sylvain Jonckheere	0495 74 97 40	sylvain.jonckheer@fanc.fgov.be
Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten	Ann Eeckhout	0495 23 71 69	comm@fagg.be
Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen	Katrien Stragier	0478 23 49 06	katrien.stragier@favv.be